

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

08 august 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Boico Victor, Diaconu Iurie, Catan Liliana, Guzun Ion,

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Călugăreanu Vitalie, de către avocatul Marin Afanas în numele inculpaților și de către avocatul Crețu Radu Cezar în numele inculpatului Trifinuc Valeriu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2021, în cauza penală în privința lui

Falenciuc Veaceslav .....

Trifinuc Valeriu .....

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 28.10.2015 – 21.01.2020.

Instanța de apel: 24.02.2020 – 25.11.2021.

Instanța de recurs: 06.04.2022 – 08.08.2022.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 21 ianuarie 2020, Falenciuc Veaceslav a fost achitat de sub învinuirea adusă în baza art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal, pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat. A fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 166 alin. (2) lit. d) Cod penal, fiindu-i numită pedeapsa de 4 (patru) ani închisoare, în penitenciar de tip semiînchis, conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoare aplicată a fost suspendată condiționat, fiindu-i stabilit un termen de probă de 2 (doi) ani.

Trifinuc Valeriu a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 166 alin. (2) lit. d) Cod penal fiindu-i numită pedeapsa de 4 (patru) ani închisoare, în penitenciar de tip semiînchis, conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoare aplicată a fost suspendată condiționat, fiindu-i stabilit un termen de probă de 2 (doi) ani.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a pronunța sentința în cauză, prima instanță a stabilit că, *Falenciuc Veaceslav și Trifinuc Valeriu* se învinuiesc, că la 25 martie 2015, aproximativ la ora 19:00, împreună și după o înțelegere prealabilă, intenționat, având scopul răpirii persoanei, s-au deplasat la domiciliul lui Lomtev Iaroslav, situat în s. X. r-nul Criuleni, propunându-i acestuia să iasă în stradă să discute referitor la sustragerea unei motorete de la Oleinicenco Ion, după care forțat l-au impus să se deplaseze împreună cu ei la domiciliul lui Falenciuc Veaceslav, unde ambii aplicând forța fizică, ce s-a exprimat prin aplicarea multiplelor lovituri cu pumnii în regiunea pieptului și cu palmele peste față lui Lomtev Iaroslav, după care l-au dat jos la pământ și cu ajutorul unui fier de călcat, care era conectat la sursa electrică la poziția maximă, i-au dat pantalonii în jos și au încercat să-l frigă, dar nu au reușit deoarece partea vătămată a opus rezistență, aceste acțiuni fiind întreprinse pentru a recunoaște furtul de care era bănuit. Continuându-și acțiunile infracționale la indicația lui Falenciuc Veaceslav, Trifinuc Valeriu l-a dus forțat pe Lomtev Iaroslav în subsolul care se află în partea laterală a casei, unde a fost privat ilegal de libertate aproximativ 30 minute, cauzându-i astfel părții vătămate dureri fizice și grave suferințe psihice, adică prin acțiunile lor intenționate, Falenciuc Veaceslav și Trifinuc Valeriu ar fi comis infracțiunea prevăzută de art.164 alin. (2) lit. e) Cod penal, după indicii calificativi ai răpirii unei persoane, săvârșită de două sau mai multe persoane.

De către acuzarea de stat *Falenciuc Veaceslav se învinuiește*, precum că la 02 aprilie 2015, în jurul orei 18:50, în urma măsurilor speciale de investigație și acțiunilor de urmărire penală întreprinse de către colaboratorii de poliție ai IP Criuleni și anume percheziția în domiciliul său din s. X. r-nul Criuleni, ilegal, fără autorizație corespunzătoare în scop de consum personal, păstra la domiciliul său cantitatea de 0,223 grame de rășină de cannabis masă uscată și 235,96 grame de substanță narcotică marihuană masa uscată, care conform raportului de expertiză nr. 4315 din 14 aprilie 2015, face parte din categoria substanțelor narcotice în proporții deosebit de mari, adică, că ar fi comis infracțiunea prevăzută de art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal, după indicii calificativi ai păstrării ilegale de plante, care conțin substanțe narcotice în proporții deosebit de mari fără scop de înstrăinare.

Audiind inculpații, partea vătămată, martorii, examinând mijloacele materiale de probă, instanța de judecată a constatat, că Falenciuc Veaceslav la 25 martie 2015, aproximativ la ora 19:00, împreună cu Trifinuc Valeriu, s-au deplasat la domiciliul lui Lomtev Iaroslav, situat în s. X. r-nul Criuleni, propunându-i acestuia să iasă în stradă să discute referitor la sustragerea unei motorete de la Oleinicenco Ion, după care i-au propus să se deplaseze împreună cu ei la domiciliul lui Falenciuc Veaceslav, unde Falenciuc Veaceslav și Trifinuc Valeriu, din considerentele că Lomtev Iaroslav, acolo în interiorul casei lui Falenciuc Veaceslav, în discuția cu ultimii nu recunoștea faptul comiterii de către el a furtului motoretei, aceștia aplicând forța fizică față de Lomtev Iaroslav, lovindu-l cu pumnii în regiunea pieptului și cu palmele peste față, l-au dat jos la pământ și

cu ajutorul unui fier de călcat care l-au conectat la sursa electrică, au încercat să-l frigă, pentru a-l determina la recunoașterea furtului nominalizat. La declarațiile lui Lomtev Iaroslav, că circumstanțele aceluși furt ar putea fi cunoscute de Rotari Igor, Falenciuc Veaceslav, prin intermediul telefonic i-a invitat acolo pe Rotari Igor și pe proprietarul motoretei - Oleinicenco Ion. La sosirea acestora în casa lui Falenciuc Veaceslav, pentru ca Lomtev Iaroslav să nu asiste la discuția celor prezenți cu Rotari Igor, Falenciuc Veaceslav și Trifinuc Valeriu continuându-și acțiunile infracționale, forțat l-au dus pe Lomtev Iaroslav în subsolul acelei case, unde l-au închis pentru aproximativ 30-40 minute, astfel privându-l ilegal de libertate, prin acțiunile lor ilegale, cauzându-i suferințe fizice și psihice.

Acțiunile inculpaților Falenciuc Veaceslav și Trifinuc Valeriu au fost recalificate în baza art. 166 alin. (2) lit. d) Cod penal, după indicii calificativi ai privațiunii ilegale de libertate săvârșită de două sau mai multe persoane.

3. Nefiind de acord cu sentința instanței de fond, procurorul în Procuratura raionului Criuleni, Rapeșco Ivan și avocatul Afanas Marin în numele inculpaților Falenciuc Veaceslav și Trifinuc Valeriu, au atacat-o cu apel.

3.1 Procurorul în Procuratura raionului Criuleni, Rapeșco Ivan, prin apelul declarat a solicitat casarea sentinței Judecătoriei Criuleni din 21 ianuarie 2020, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Falenciuc Veaceslav să fie declarat culpabil de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 164 alin. (2) lit. e) Cod penal, cu stabilirea pedepsei sub formă de 7 ani închisoare, în penitenciar de tip semiînchis. Să fie declarat culpabil de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal cu stabilirea pedepsei sub formă de 3 ani închisoare, în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a exercita o activitate în domeniul farmaceutic pe un termen de 4 ani. Iar, conform art. 84 alin. (1) Cod penal, a-i stabili definitiv o pedeapsă de 9 ani închisoare, în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a exercita o activitate în domeniul farmaceutic pe un termen de 4 ani.

Trifinuc Valeriu să fie declarat culpabil de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 164 alin. (2) lit. e) Cod penal, cu stabilirea pedepsei sub formă de 7 ani închisoare, în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea apelului declarat a indicat:

- motivarea sentinței nu corespunde prevederilor art. 101 Cod de procedură penală;

- la materialele cauzei acuzarea a prezentat suficiente probe care confirmă vina inculpaților de comiterea infracțiunilor imputate;

- nu este de acord cu recalificarea acțiunilor inculpaților Trifinuc Valeriu și Falenciuc Veaceslav, de la art.164 alin. (2) lit. e) Cod penal, după indicii calificativi ai răpirii unei persoane, săvârșită de două sau mai multe persoane, la art. 166 alin. (2) lit. d) Cod penal, după indicii calificativi ai privațiunii ilegale de libertate săvârșită de două sau mai multe persoane;

- în prezența probelor prezentate de organul de urmărire penală, prima instanță, neîntemeiat, prin sentința adoptată a dispus achitarea inculpatului Falenciuc Veaceslav de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal.

3.2 Avocatul Afanas Marin în numele inculpaților, prin apelul declarat, a solicitat casarea parțială a sentinței Judecătorei Criuleni din 21 ianuarie 2020, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care a achita inculpații Falenciuc Veaceslav și Trifinuc Valeriu, de învinuirile aduse în baza art. 166 alin. (2) lit. d) Cod penal, dat fiind faptul că în acțiunile acestora nu există fapta infracțiunii imputate.

În motivarea apelului declarat a indicat:

- sentința este neîntemeiată, nefondată și neargumentată în partea recunoașterii culpabilității și condamnării inculpaților în baza art. 166 alin. (2) Cod penal;

- nu au fost combătute argumentele apărării, susținute de probe prezentate de avocat, asupra faptului de acuzare privind privarea de libertate a persoanei;

- la adoptarea sentinței au fost încălcate prevederile art. 385 Cod de procedură penală;

- instanța nu a dat o apreciere justă și obiectivă declarațiilor martorilor și a celor făcute de partea vătămată Lomtev Iaroslav;

- vina, în comiterea infracțiunii incriminate de art. 166 alin. (2) lit. d) Cod penal, n-a fost dovedită de acuzatorul de stat, atât la urmărirea penală, cât și în instanța de judecată, n-au fost administrate probe concludente și pertinente care să coroboreze între ele;

- declarațiile inculpaților Falenciuc Veaceslav și Trifinuc Valeriu, în cumul cu celelalte probe administrate pe cauza penală, urmează a fi apreciate pozitiv, adică în defavoarea părții vătămate, deoarece faptele care nu pot fi dovedite în procesul penal și care se bazează pe presupuneri se tratează în mod obligatoriu în favoarea inculpatului, respectiv nu pot fi puse la baza unei hotărâri de învinuire sau a unei sentințe de condamnare;

- instanța de fond neîntemeiat a concluzionat, precum că în acțiunile inculpaților s-a stabilit componenta de infracțiune prevăzută la art. 166 alin. (2), lit. d) Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2021 a fost respins ca neîntemeiat apelul avocatului Afanas Marin în numele inculpaților, admis apelul procurorului Rapeșco Ivan, casată parțial sentința Judecătorei Criuleni, sediul Central din 21 ianuarie 2020, rejudecată cauza cu pronunțarea unei hotărâri noi, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Falenciuc Veaceslav a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217 alin. (2) Cod penal, fiind liberat de pedeapsă în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspunderea penală.

A fost exclusă aplicarea art. 90 Cod penal, față de Falenciuc Veaceslav și Trifinuc Valeriu, urmând ca aceștia să execute pedeapsa aplicată în baza art. 166 alin. (2) lit. d) Cod penal, de 4 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În rest sentința a fost menținută fără modificări.

4.1 Instanța de apel urmare a examinării probatoriului administrat și a argumentelor invocate a reținut că la pronunțarea sentinței, instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a tras concluzia că inculpații au săvârșit anume infracțiunea prevăzută de art. 166 alin. (2), lit. d) Cod penal. Iar, aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

S-a notat, că inculpații vina nu au recunoscut-o, cu toate acestea vina acestora se dovedește integral de următoarea sistemă de probe: declarațiile părții vătămate Lomtev Iaroslav, declarațiile martorului Oleinicenco Ion, declarațiile martorului Rotari Iurii și declarațiile martorului Coronciuc Olga. Și nemijlocit prin materialele și probele scrise, anexate la dosarul penal, care coroborează cu declarațiile părții vătămate și a martorilor sus-indicați, cum ar fi: plângerea lui Lomtev Iaroslav din 02.04.2015, prin care cere atragerea la răspundere penală a lui Falenciuc Veaceslav și Trifinuc Valeriu, pentru fapta maltratării lui și privării ilegale de libertate, prin închiderea lui în beci, pe o perioadă de timp de 30-40 min. (Vol.I, f. d.13); procesele-verbale de percheziție, de recunoaștere, de examinare și de ridicare de la domiciliul lui Falenciuc Veaceslav a fierului de călcat, cu care a fost amenințată partea vătămată la 25.03.2015 (Vol.I, f. d.31-45, 63-67, 68-71); procesele-verbale de ridicare și de examinare a scurtei sportive, ce aparține părții vătămate Lomtev Iaroslav, în care ultimul era îmbrăcat la momentul maltratării și privării lui de libertate de către inculpați (Vol.I, f.d.249, Vol.II, f.d.38-41); corpurile delictelor: un fier de călcat de model „Vitec” de culoare albă combinat cu sur, cu cablu electric, o geacă sportivă.

Instanța de apel a considerat că declarațiile inculpaților Falenciuc Veaceslav și Trifinuc Valeriu precum că, nu au privat-o de libertate pe partea vătămată, Lomtev Iaroslav, nu corespund adevărului, sunt mincinoase și sunt date cu scopul de a se eschiva de la răspunderea penală pentru faptele comise, deoarece ele se combat de întreaga sistemă de probe analizate și apreciate prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală.

Referitor la argumentul procurorului precum că instanța de fond neîntemeiat a recalificat acțiunile inculpaților din art. 164 alin. (2) lit. e) Cod penal, în fapta prevăzută de art. 166 alin. (2) lit. d) Cod penal, Curtea de apel a reținut că din ansamblu și interconexiunea lor, declarațiile părții vătămate, a martorilor, a inculpaților și înscrisurile administrate, în coraport cu normele legale incidente, prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, s-a concluzionat că acestea nu

confirmă faptul comiterii de către inculpații Falenciuc Veaceslav și Trifinuc Valeriu a acțiunilor de răpire a unei persoane, ci a privării ilegale a persoanei de libertate.

În sensul dat, instanța de apel a indicat că procurorul și-a bazat învinuirea în exclusivitate pe declarațiile părții vătămate Lomtev Iaroslav, care a declarat, că a fost amenințat de către inculpați că-l vor bate, fiind forțat să se ducă acasă la Falenciuc Veaceslav. Însă analizând aceste declarații în coroborare cu declarațiile inculpaților, a martorilor Oleinicenco Ion și Rotari Iurie, audiați în ședința de judecată, inclusiv mijloacele de probă administrate, instanța de apel a constatat contradicții esențiale, ce denotă că declarațiile părții vătămate Lomtev Iaroslav nu corespund întru totul stării de fapt.

Cât privește comiterea infracțiunii prevăzute de art. 164 alin. (2) lit. e) Cod penal, de către Falenciuc Veaceslav și Trifinuc Valeriu, Colegiul a reținut, că acțiunile acestora nu pot fi calificate potrivit articolului menționat, deoarece reieșind din latura subiectivă a acestei infracțiuni, intenția de a răpi persoana trebuie să apară înainte de comiterea infracțiunii de răpire, ceea ce nu se regăsește în speța dată, deoarece inculpații s-au dus acasă la partea vătămată pentru a discuta cu aceasta referitor la o sustragere, după care i-au propus să se ducă împreună la bar, iar după aceea la Falenciuc Veaceslav acasă, ca să discute asupra circumstanțelor furtului, și numai ulterior, aflându-se în bucătăria casei lui Falenciuc Veaceslav, după sosirea lui Rotari Iurii și divergențele apărute între ei în discuțiile lor, referitor furtului nominalizat, inculpații au hotărât să-l închidă pe Lomtev Iaroslav în subsol pentru a nu le împiedica să discute confidențial cu Rotari Iurii.

Colegiul penal a apreciat critic depozițiile inculpatului Falenciuc Veaceslav, referitor la faptul că el nu l-ar fi lovit pe Lomtev Iaroslav și nu l-ar fi închis în beci, și depozițiile inculpatului Trifinuc Valeriu precum că pe Lomtev Iaroslav nimeni nu l-a bătut și nu l-ar fi închis în subsol, versiune dezbătută integral prin depozițiile părții vătămate, care a declarat, că inculpații l-au lovit cu pumnul în piept și cu palma peste față, după care l-au dus în beci unde l-au închis și l-au ținut aproximativ 40 minute., cât și prin declarațiile martorului Rotari Iurie, date la urmărirea penală, care a declarat, că în timpul discuției lor, Trifinuc Valeriu, a propus ca să-l închidă pe Lomtev Iaroslav în beci.

Referitor la privațiunea de libertate a părții vătămate, atestă declarațiile martorului Rotari Iurii care a menționat, că Lomtev Iaroslav era prezent la discuția lui Falenciuc Veaceslav, Trifinuc Valeriu și Oleinicenco Ion, iar ultimul a declarat, că „ei l-au rugat pe Lomtev Iaroslav să iasă din casă pentru a le da posibilitatea de a discuta cu Iurii”, în același timp Lomtev Iaroslav, declarând, că el a fost închis în subsol pentru a nu fi prezent la discuția inculpaților cu Rotari Iurii. De asemenea în cererea scrisă la data de 26.03.2015, îndată după incident, partea vătămată Lomtev Iaroslav nu indică la faptul răpirii sale, și mutării sale din habitat, contra voinței sale, la domiciliul lui Falenciuc Veaceslav, ci indică la

privarea lui ilegală de libertate, prin închiderea lui în subsol, după maltratarea lui de către inculpați, la domiciliul lui Falenciuc Veaceslav, și după venirea acolo a lui Rotari Iurii.

Instanța de apel a concluzionat că acțiunile inculpaților Falenciuc Veaceslav și Trifinuc Valeriu întemeiate au fost recalificate în baza art. 166 alin. (2) lit. d) Cod penal, după indicii calificativi ai privațiunii ilegale de libertate săvârșită de două sau mai multe persoane. Astfel, la calificarea acțiunilor inculpaților s-a menționat, că obiectul juridic special al infracțiunii de privațiune ilegală de libertate îl constituie relațiile sociale cu privire la libertatea fizică a persoanei și la sănătatea acesteia; latura obiectivă constă în faptul că inculpații Falenciuc Veaceslav și Trifinuc Valeriu, au lezat libertatea fizică a victimei, lipsind-o de posibilitatea de a se deplasa și de a acționa conform voinței și intereselor sale; latura subiectivă s-a manifestat prin intenție directă, acțiunile inculpaților au fost întreprinse în privința lui Lomtev Ioroslav cu scopul de a-l impune să recunoască vina de sustragere a motoretei de la Oleinicenco Ion.

Față de lucrul judecat de primă instanță, s-a constatat motivarea amplă și temeinică a sentinței pronunțate cu privire la procesul de evaluare și apreciere a probelor prezentate de părți în raport cu fapta incriminată prin rechizitoriu inculpatului, astfel fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Tot aici instanța de apel a relevat, că instanța de fond, la numirea felului și măsurii de pedeapsă inculpaților Falenciuc Veaceslav și Trifinuc Valeriu, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, că face parte din categoria celor grave, fiind comisă cu intenție directă. Careva circumstanțe atenuante, în baza art. 76 Cod penal, la examinarea cauzei și stabilirea pedepsei inculpaților, nu au fost stabilite. Circumstanțe agravante, în baza art. 77 Cod penal, în privința inculpaților, instanța a reținut săvârșirea infracțiunii de către o persoană, care anterior a fost condamnat.

S-a conchis că pedeapsa stabilită inculpaților Falenciuc Veaceslav și Trifinuc Valeriu, prin dispunerea de suspendare condiționată a executării pedepsei stabilite pe un termen de 2 ani, este prea blândă în coraport cu fapta incriminată și nu își v-a atinge scopul de corectare a condamnatului, precum și prevenirea de comitere din partea acestuia a unor infracțiuni similare. Considerând că este rațional ca Falenciuc Veaceslav și Trifinuc Valeriu, să execute real pedeapsa închisorii pe un termen de 4 ani, în penitenciar de tip semiînchis.

Referitor la învinuirea adusă inculpatului Falenciuc Veaceslav în baza art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal, Curtea de apel a considerat că instanța de fond, la pronunțarea sentinței, eronat a apreciat probele, fără a ține seama de cerințele art. 101 Cod de procedură penală, și în așa mod a ajuns la concluzia greșită de al achita pe Falenciuc Veaceslav, învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal, pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat or,

Colegiul a constatat că inculpatul Falenciuc Veaceslav, a săvârșit și infracțiunea prevăzută de art. 217 alin. (2) Cod penal.

Analizând declarațiile martorilor Minciuna Vladislav, Cotruța Mihail, Prodan Adrian, Magdiuc Olga și apreciindu-le, conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, Colegiul a constatat că ele demonstrează faptul că inculpatul Falenciuc Veaceslav, fără a avea scop de înstrăinare, a păstrat și transportat ilegal, 0,223 grame de rășină de canabis masă uscată și 19 235,96 grame de substanță narcotică marihuană masa uscată, și prin aceste acțiuni, a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 217 alin. (2) Cod penal și nu cea prevăzută de art. 217 alin. (4), lit. b) Cod penal, precum i-a fost încredințată prin rechizitoriu.

Instanța de apel a notat că vina inculpatului Falenciuc Veaceslav se mai dovedește și prin: procesul-verbal de percheziție efectuată la data de 02.04.2015, la domiciliul lui Falenciuc Veaceslav, din s. Balțata r-nul Criuleni, în cadrul căruia a fost ridicată masa vegetală de culoare verde, raportul de expertiză nr. 4315 din 14.04.015, potrivit căruia masa vegetală de culoare verde, din sacoșele nr. I-IV, ridicate în cadrul acțiunilor de urmărire penală, și anume percheziției efectuate la data de 02.04.2015, la domiciliul lui Falenciuc Veaceslav, a.n.18.12.1982, din s. Balțata r-nul Criuleni, reprezintă - marihuană care se atribuie la categoria substanțelor narcotice și declarațiile colaboratorilor de poliție care au fost audiați în calitate de martori și care au confirmat doar faptul ridicării în timpul percheziției a pachetelor cu masa vegetală de culoare verde.

Curtea de apel a constatat că acțiunile inculpatului Falenciuc Veaceslav întrunesc elementele infracțiunii prevăzute art. 217 alin. (2) Cod penal, adică „circulația ilegală a substanțelor narcotice prin păstrarea și transportarea ilegală a substanțelor narcotice, săvârșită în proporții mari și fără scop de înstrăinare”, iar partea acuzării i-a înaintat învinuirea și incorect a calificat acțiunile inculpatului în baza art. 217 alin.(4), lit. b) Cod penal, considerând necesar de a le recalifica în baza art. 217 alin. (2) Cod penal, or, rășina de cannabis și marihuana sunt incluse în “Tabelul Nr. 1 Substanțele narcotice și substanțele psihotrope neutilizate în scopuri medicale. Lista nr. 1. Substanțele narcotice” aprobat prin Hotărârea Guvernului al RM Nr.1088 de la 5 octombrie 2004 cu modificările ulterioare, deci, masa vegetală (235,96 gr) din patru sacoșe și depunerile din butelii (0,223gr) se referă la substanțele narcotice.

Instanța de apel, reieșind din probele analizate și apreciate prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, a ajuns la concluzia că nu sunt probe care ar demonstra comiterea de către Falenciuc Veaceslav a infracțiunii prevăzute de art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal: nici una din ele nu indică la faptul că dânsul ar fi păstrat ilegal substanțele narcotice fără scop de vânzare, în proporții deosebit de mari, faptul depistării la dânsul a substanțelor narcotice nu echivalează cu învinuirea lui în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217 alin. (4), lit. b) Cod penal, acestea fiind doar niște presupuneri și bănuieli ale organului de urmărire penală și a procurorului, care nu au bază probantă.

În timpul percheziției la domiciliul lui Falenciuc Veaceslav au fost ridicate cinci pachete cu masă vegetală de culoare verde și la baza de odihnă arendată de către ultimul de la SA Moldsilva – două recipiente din plastic, astfel acuzarea a prezentat careva probe, că alte persoane în afară de Falenciuc Veaceslav n-ar fi avut acces la domiciliul și la depozitul lui și că aceste substanțe ar fi fost depozitate și păstrate acolo anume de el.

Fiind constatată vinovăția inculpatului Falenciuc Veaceslav, de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 217 alin. (2) Cod penal, instanța de apel a dispus numirea unei pedepsei penale sub formă de 6 (șase) luni închisoare, iar ținând cont că infracțiunea face parte din categoria celor ușoare și a fost comisă la 02.04.2015, iar de la comiterea acțiunilor infracționale termenul de 2 ani a expirat, conform art. 60 Cod penal și art. 389 alin. (4), p. 3 Cod procedură penală, Falenciuc Veaceslav a fost liberat de pedeapsa numită în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de tragere la răspunderea penală.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recursuri ordinare de către procurorul în Procuratura de circumscriptie Chișinău, Călugăreanu Vitalie, de către avocatul Marin Afanas în numele inculpaților și de către avocatul Crețu Radu Cezar în numele inculpatului Trifinuc Valeriu.

5.1 Procurorul în Procuratura de circumscriptie Chișinău, Călugăreanu Vitalie, prin recursul ordinar declarat, invocând incidența pct. 6) și 12) a dispozițiilor art. 427 Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2021 cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În susținerea recursului a invocat că:

- hotărârea instanței de apel este neîntemeiată în partea ce ține de stabilirea stării de fapt, cât și recalificarea de la art. 164 Cod penal, la prevederile art. 166 Cod penal - stabilind că prima normă nu a fost demonstrată de acuzare prin careva probe concludente;

- analizând sentința instanța de apel a preluat parțial motivele instanței de fond pe episodul răpirii persoanei, și a omis unele aspecte de calificare, la caz regăsindu-se controverse legate de aplicarea în practică a prevederilor art. 164 Cod penal;

- săvârșirea infracțiunii de la art. 166 Cod penal, presupune izolarea victimei în locul aflării ei permanente sau provizorii, loc în care a ajuns ea benevol, fără a fi deplasată din alt loc, la acest capitol partea vătămată Lomtev Iaroslav, prin declarațiile sale și confruntarea efectuată între el și inculpați, a combătut poziția apărării și a instanțelor, care au trecut cu vederea că partea vătămată nu s-a deplasat benevol la domiciliul lui Falenciuc Veaceslav, unde a fost torturat;

- analizând declarațiile martorului Rotaru Iurii (f.d. 61, vol.I), observă o schimbare în cele comunicate, constatând că declarațiile inițiale ale acestuia coroborează cu declarațiile părții vătămate depuse la data de 02.04.2015, (f.d.16-17, vol.I);

- instanța de apel a considerat că declarațiile părții vătămate, Lomtev Iaroslav și martorilor Oleinicenco Ion, Rotari Iurii și Coroniuc Olga, sunt utile, veridice și consecutive, dar nu le-a coroborat cu declarațiile date de ultimii în cadrul urmăririi penale;

- analizând probatoriul administrat în cadrul urmăririi penale și cercetat în instanțele de judecată, constată că instanța nu a dat apreciere fiecărei probe în parte, nu și-a motivat poziția în coroborare cu probele care potrivit ei ar demonstra că inculpații au săvârșit un act de privare ilegală de libertate;

- nu există în decizie o motivare care ar combate faptul că ambii inculpați i-au schimbat forțat dislocația părții vătămate prin constrângere psihică, contrar voinței, adică i-au schimbat locul aflării lui, fiind privat de libertate contrar voinței lui cât și maltratat pentru a recunoaște o infracțiune ce nu a fost comisă de el, nemotivându-și poziția s-a prin care probe se constată menținerea calificativului art. 166 Cod penal;

- latura obiectivă a infracțiunii de privare de libertate nu include în sine răpirea unei persoane;

- în speță sunt prezente toate trei etape de comitere a componentei de răpire a persoanei, precum capturarea victimei de către ambii inculpați, deplasarea victimei contrar voinței ei de la locul aflării, reținerea, torturarea victimei și privarea de libertate împotriva voinței;

- la caz este o situație de recalificare a infracțiunii pe motivul aplicării incorecte a prevederilor art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, fiind dată o apreciere improprie probelor din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității lor, or, reieșind din faptele constatate în decizia Curții de Apel Chișinău, inculpații nu au avut scop de răpire și maltratare ci doar de privare de libertate.

5.2 Avocatul Marin Afanas în numele inculpaților, prin recursul ordinar declarat, invocând incidența pct. 6) și 8) a dispozițiilor art. 427 Cod de procedură penală, a solicitat casarea totală a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2021 și parțială a sentinței Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 21 ianuarie 2020, în partea condamnării inculpaților Falenciuc Veaceslav și Trifinuc Valeriu în baza art. 166 alin. (2) lit. d) Cod penal, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare a inculpaților pentru faptele nominalizate, deoarece fapta nu a fost săvârșită de ultimii, și respectiv cu menținerea sentinței în partea achitării inculpatului Falenciuc Veaceslav de învinuirile aduse în baza art. 217 alin. (2) Cod penal.

În susținerea recursului a invocat că:

- ambii inculpați au fost puși sub învinuire în baza art. 164 alin. (2) lit. e) Cod penal, însă au fost recunoscuți culpabili și condamnați în baza art. 166 alin. (2) lit. d) Cod penal;

- instanța de apel nu a ținut cont și nu a combătut argumentele apărătorului referitor la lipsa probelor în susținerea acuzațiilor de privare de libertate a

persoanei și referitor adoptarea sentinței primei instanțe cu încălcarea prevederilor art. 385, 389, 394 Cod de procedură penală;

- instanțele de fond nu au examinat dacă fapta de săvârșirea căreia sunt învinuiți inculpații Falenciuc Veaceslav și Trifinuc Valeriu, prevăzută la art. 166 alin. (2) lit. d) Cod penal, a avut loc;

- declarațiile părții vătămate Lomtev Iaroslav, nu corespund realității;

- instanța de fond deși la achitat pe inculpatul Falenciuc Veaceslav, pe art. 217 alin. (2) lit. d) Cod penal, a avut o poziție parțial unilaterală și neobiectivă, ce ține de recunoașterea culpabilă a inculpaților pe art. 166 alin. (2) lit. d) Cod penal, adică recalificând acțiunile acestora din art. 164 alin. (2) lit. e) Cod penal;

- din declarațiile martorului Coronciuc Olga, depuse instanței la 02.04.2019, s-a stabilit, că parte vătămată Lomtev Iaroslav, la sfârșitul anului 2014 începutul anului 2015, a comis mai multe infracțiuni de furt, inclusiv și pe teritoriul r-lui Ialoveni, fapt care a servit temei de a porni de către OUP, urmărirea penală pe caz(uri) concret(e);

- a explicat instanței de apel, cât și instanței de fond, că mai mult de trei ani de zile, partea vătămată Lomtev Iaroslav, s-a eschivat de a se prezenta în instanța de judecată, ascunzându-se de procuror și judecată, apărarea fiind împotriva de a examina cauza în lipsa acestuia;

- martorul Coronciuc Olga, a explicat instanței de judecată, că partea vătămată Lomtev Iaroslav, în virtutea dezvoltării sale, nu "este în stare să scrie asemenea cerere", (avându-se în vedere plângerea părții vătămate Lomtev Iaroslav, din 02.04.2015, despre comiterea infracțiunii);

- martorii Coronciuc Olga, Oleinicenco Ion și Rotaru Ilie, au confirmat lipsa faptului infracțiunii;

- instanța de fond, în contradictoriu, a concluzionat just asupra faptului, că acuzarea de stat nu dispune de nici o probă ce ar demonstra comiterea infracțiunii prevăzute de art. 164 alin. (2) lit. e) Cod penal, însă, greșit concluzionează precum că acțiunile inculpaților se încadrează în prevederile art. 166 alin. (2) lit. d) Cod penal;

- învinuirile aduse în baza art. 164 alin. (2) lit. e) Cod penal, recalificate ulterior la art. 166 alin. (2) lit. d) Cod penal, se bazează exclusiv pe plângerea și declarațiile părții vătămate Lomtev Iaroslav, nefiind susținute de probe concludente și pertinente;

- prin raportul de expertiză medico-legală nr. 1450 din 03.04.2015, se constată că pe corpul părții vătămate Lomtev Iaroslav, nu există careva leziuni corporale (f. d. 25 - 26), astfel că acuzarea nu a demonstrat maltratarea părții vătămate;

- referitor la învinuirile aduse lui Falenciuc Veaceslav, în baza art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal, explică că inculpatul a comunicat că nu cunoaște "cine i-a pus substanțele narcotice depistate la el la domiciliu" și nici nu cunoaște "cine a adus butelia de plastic depistată în căsuța de odihnă" pe care s-au depistat depuneri de

rășină, menționând că acces liber în casuță aveau Magdiuc Olga, Gațapuc Maxim, Antonov Anatol și Parasevici Anatol, fapte nenegate de ultimii.

5.3 Avocatul Crețu Radu Cezar în numele inculpatului Trifinuc Valeriu, prin recursul ordinar declarat, invocând incidența pct. 6), 8) și 10) a dispozițiilor art. 427 Cod de procedură penală, a solicitat casarea parțială a deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2021 și a sentinței Judecătorei Criuleni, sediul Central din 21 ianuarie 2020, în partea condamnării lui Trifinuc Valeriu în baza art. 166 alin. (2) lit. d) Cod penal, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care a-1 achita pe Trifinuc Valeriu de sub învinuirea adusă, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

În susținerea recursului a invocat că:

- învinuirea adusă inculpatului Trifinuc Valeriu, și constatată de către instanțele inferioare, se bazează pe temeuri neobiective și pe presupuneri;

- instanțele inferioare neîntemeiat și lacunar au constatat vinovăția, aplicând eronat normele legii penale;

- apreciază critic constatările instanței privind probarea vinei de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 166 alin. (2) lit. d) Cod penal;

- instanțele nu au dat o apreciere obiectivă declarațiilor martorilor acuzării și a părții vătămate Lomtev Iaroslav;

- declarațiile inculpaților Falenciuc Veaceslav și Trifinuc Valeriu urmau a fi apreciate pozitiv;

- din constatările instanțelor inferioare nu este clar când a avut loc privarea de libertate a părții vătămate, în momentul când erau prezenți martorii sau înainte să vină acei martori la domiciliul lui Falenciuc Veaceslav;

- în urma analizei declarațiilor oferite de către inculpați și martori, deduce că instanțele inferioare au apreciat și interpretat eronat probele, ce a dus la stabilirea greșită a faptelor, iar ținând seama în plină măsură de prevederile art. 99-101 Cod de procedură penală, instanțele nu au cercetat sub toate aspectele probele prezentate de către părți, nu li-a verificat și apreciat just prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor și ca urmare incorect au stabilit starea de fapt, încadrarea în drept și vinovăția inculpaților Falenciuc Veaceslav și Trifinuc Valeriu;

- instanțele inferioare și-au bazat soluțiile pe declarațiile martorului Rotari Iurii, date la urmărire penală și nu pe cele făcute în ședința de judecată, ceea ce vine în contradicție cu prevederile art. 389 Cod de procedură penală;

- instanța de apel, ca circumstanțe agravante, în baza art. 77 Cod penal, în privința inculpaților, a reținut săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnat, astfel că la individualizarea pedepsei penale, instanța a conchis că inculpații au fost condamnați anterior și a exclus aplicarea art. 90 Cod penal în privința ambilor inculpați, deși potrivit materialelor cauzei numai

Falenciuc Veaceslav a fost anterior judecat, Trifinuc Valeriu nefiind anterior condamnat și cercetat penal;

- la individualizarea pedepsei inculpatului Trifinuc Valeriu, pentru aplicarea sau neaplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, instanțele nu au ținut cont că ultimul anterior nu a fost condamnat pentru săvârșirea unei infracțiuni, angajat în câmpul muncii, căsătorit, are la întreținere 2 copii minori și conform caracteristicilor este un om bun, exemplar, onest și cinstit, fapt demonstrat prin caracteristica eliberată de angajatorul „Polymer Comerț Grup” SRL și de Primăria com. X..

6. Judecând recursurile ordinare în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul și să dispună rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri neîntemeiate, totodată verificând dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept în privința persoanelor care l-au declarat.

Potrivit practicii cu privire la judecarea cauzelor penale în ordine de apel și conform art. 414 Cod de procedură penală, *chestiunile de fapt* asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate, dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală. În ce privește *chestiunile de drept* pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost

corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal, au fost corect aplicate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare, dacă eroarea constatată nu poate fi corectată de instanță de recurs.

Din sumarul recursurilor ordinare declarate, Colegiul penal lărgit constată că procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Călugăreanu Vitalie, avocatul Afanas Marin în numele inculpaților și avocatul Crețu Radu Cezar în numele inculpatului Trifinuc Valeriu, au indicat în calitate de temeiuri de drept pentru casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2021, prevederile art. 427 alin. (1) pct. **6), 8), 10) și 12)** Cod de procedură penală, potrivit cărora:

6) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;

8) nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blânde;

10) s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale;

12) faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Colegiul atestă că, criticele procurorului, în esență, se referă la soluția de recalificare a acțiunilor inculpaților Falenciuc Veaceslav și Trifinuc Valeriu din art. 164 alin. (2) lit. e) Cod penal, în fapta prevăzută de art. 166 alin. (2) lit. d) Cod penal, fără aprecierea fiecărei probe în parte și motivarea soluției adoptate, iar avocații Afanas Marin și Crețu Radu Cezar, critică decizia recurată prin prisma faptului că concluziile expuse de instanțele de fond nu se bazează pe probe care ar demonstra vinovăția inculpaților Falenciuc Veaceslav și Trifinuc Valeriu de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 166 alin. (2) lit. d) Cod penal, individualizării pedepselor aplicate, și nemijlocit în partea condamnării inculpatului Falenciuc Veaceslav de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217 alin. (2) Cod penal.

În speță, potrivit rechizitoriului (f.d. 97-107 v. II), Falenciuc Veaceslav a fost învinuit de comiterea infracțiunilor prevăzute la art. 164 alin. (2) lit. e) și art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal, iar Trifinuc Valeriu, a fost învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 164 alin. (2) lit. e) Cod penal.

Prin sentința Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 21 ianuarie 2020, instanța de judecată a reîncadrat acțiunile inculpaților Falenciuc Veaceslav și Trifinuc Valeriu din art. 164 alin. (2) lit. e) în baza art. 166 alin. (2) lit. d) Cod penal, invocând lipsa în acțiunile ultimilor a semnelor calificative ale răpirii unei

persoane. Astfel că Falenciuc Veaceslav și Trifinuc Valeriu au fost recunoscuți vinovați de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 166 alin. (2) lit. d) Cod penal, și condamnați la câte 4 (patru) ani închisoare, conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat, fiindu-le stabilit un termen de probă de 2 (doi) ani, pentru fiecare. Totodată Falenciuc Veaceslav a fost achitat de sub învinuirea adusă în baza art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal, pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

Fiind investit cu judecarea apelurilor, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău prin decizia din 25 noiembrie 2021 a casat parțial sentința, a rejudecat cauza și pronunțat o nouă hotărâre, prin care Falenciuc Veaceslav a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217 alin. (2) Cod penal, fiind liberat de pedeapsă în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspunderea penală. Totodată, fiind exclusă aplicarea art. 90 Cod penal, față de Falenciuc Veaceslav și Trifinuc Valeriu, urmând ca aceștia să execute pedeapsa aplicată în baza art. 166 alin. (2) lit. d) Cod penal, de 4 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis. În rest sentința a fost menținută fără modificări.

Verificând criticele expuse de recurenți, în raport cu lucrările cauzei, Colegiul penal lărgit constată că acestea sunt întemeiate, deoarece *instanța de al doilea grad de jurisdicție judecând cauza în ordine de apel nu a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând o soluție care conține concluzii contradictorii în raport cu circumstanțele de fapt stabilite la caz, și că erorile de drept nu pot fi corectate în prezenta procedură, or instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza în fond, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor legii procesual-penale.*

6.1 Cu referire la recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Călugăreanu Vitalie, Colegiul penal lărgit reține următoarele:

Potrivit art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

În conformitate cu prevederile art. 113 Cod penal, instanța de apel, era obligată să deducă din actele cauzei „(...)determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală”.

Una din condițiile adoptării unei sentințe legale este corespunderea părții descriptive a ei cu circumstanțele constatate în ședința de judecată. La întocmirea ei instanța trebuie să îndeplinească cerințele art. 394 Cod de procedură penală și să soluționeze toate chestiunile prevăzute în art. 385 Cod de procedură penală, în aceeași consecutivitate.

Verificând asupra principiului respectării normelor de drept procesual menționate, Colegiul penal lărgit constată că prima instanță reîncadrând acțiunile

inculpaților de la art. 164 alin. (2) lit. e) Cod penal, la art. 166 alin. (2) lit. d) Cod penal, în drept recunoscându-i vinovați de "privarea ilegală a persoanei de libertate", nu a respectat prevederile art. 394 alin. (1) pct. 1) și 5) Cod de procedură penală, or, deși în descriptivul sentinței instanța reține învinuirile aduse inculpaților Falenciuc Veaceslav și Trifinuc Valeriu de organul de urmărire penală, și ulterior constată acțiunile inculpaților conform noii reîncadrării, *omite delimitarea acțiunilor lor cu încadrarea lor juridică*.

Rejudecând cauza penală în fond, instanța de apel nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de prima instanță și, repetându-le întocmai, a conchis că "*La pronunțarea sentinței, instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept.....*".

Colegiul penal lărgit evidențiază că principala problemă adusă în discuție pe orice cauză penală se referă la vinovăția sau nevinovăția persoanei deferite judecății, în raport cu faptele infracționale imputate acesteia prin rechizitoriu. Prin urmare, atunci când unei persoane i se impută săvârșirea unei fapte penale și i se aduce o acuzație în acest sens, aceasta trebuie să fie bazată pe probe pertinente, veridice și concludente, care ar dovedi, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că fapta există, constituie infracțiune și a fost comisă anume de inculpat. Iar pentru a conchide asupra celor expuse, probatoriul administrat în cauză urmează a fi apreciat pe analiza coroborată a tuturor probelor sub toate aspectele, complet și obiectiv.

Astfel, Colegiul penal lărgit ținând cont de argumentele procurorului, menționând prevederile art. 100 alin. (4) și art. 101 alin. (1)-(4) Cod de procedură penală, și invocând doctrina juridică națională, remarcă faptul că verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe care le conține proba cu realitatea obiectivă. Verificarea constă în analiza probelor strânse, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a probelor. Verificarea probelor poate avea loc doar prin aplicarea procedurilor probatorii prevăzute de cod și se efectuează la toate fazele procesului penal. Sunt supuse verificării atât datele de fapt, cât și mijloacele de probă din care au fost obținute. Probele se verifică atât prin efectuarea acțiunilor procesuale prevăzute de prezentul cod, cât și printr-o analiză logică a conținutului probei, a coroborării lor.

Aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depusă de către organele de urmărire, instanțele judecătorești, cât și de părțile din proces, se concretizează pe soluția ce va fi dată în urma acestei activități. Aprecierea probelor după intima convingere trebuie să se bazeze pe prevederile legale, pentru a evita în final concluzii defectuoase, în prezența căror se conturează erorile de drept.

La caz, Colegiul penal lărgit studiind lucrările dosarului constată că atât prima instanță cât și instanța de apel nu au judecat cauza sub toate aspectele or, din declarațiile tuturor părților audiate și materialele cauzei descrise în hotărârile

adoptate, instanțele de judecată au analizat și au apreciat selectiv declarațiile martorilor date în cadrul ședințelor de judecată, fără a le evalua în coroborare cu celelalte probe și fără a efectua o analiză a acestora, cu aprecierea fiecărei probe în parte, cu expunerea asupra admisibilității sau inadmisibilității probei.

Or, într-o hotărâre este necesar nu numai de a reda declarațiile participanților la proces, dar și de a expune esența acestor depoziții și legătura lor cu conținutul altor probe care în ansamblu confirmă sau infirmă o circumstanță pe cauză, de a argumenta de ce unele probe sunt admise, iar altele respinse, fapt ce pe caz nu se constată, fiind înfăptuită o apreciere formală, de ordin general, a probelor și circumstanțelor cauzei penale, contrar prevederilor art. 101 Cod procedură penal.

Aprecierea completă și justă a probelor trebuie să se întemeieze pe o analiză minuțioasă a materialului probator și apoi pe o sinteză a evaluărilor făcute. Analiza probelor presupune examinarea fiecărui element probatoriu în parte, pentru a se înlătura tot ce nu are legătură cu cauza, tot ce este vag și nesigur. În cadrul operației de sinteză, probele sunt examinate în ansamblul lor, confirmându-se unele pe altele și ducând la o concluzie univocă, ce trebuie să fie reflectată în soluția dată cauzei, care urmează a fi motivată astfel încât raționamentele ce au stat la baza aprecierii probelor să poată fi supuse controlului judiciar.

În sensul celor indicate supra, instanța de recurs observă că partea acuzării, în cererea de apel a înaintat o serie de argumente care urmau a fi elucidate și reflectate în decizia instanței de apel (pct. 3.1, 4.1 din decizia atacată).

Astfel, în speță, este necesar ca în mod judicios, cu o argumentare temeinică și suficientă, să fie rezolvate problemele de drept apărute în cadrul judecării, cu excluderea contradicțiilor și incertitudinilor existente, având în vedere că, lipsa unei motivări corespunzătoare dintr-o hotărâre judecătorească afectează grav echitatea acestei proceduri.

Mai mult, analizând chestiunea cu privire la reîncadrarea de către prima instanță a acțiunilor inculpaților Falenciuc Veaceslav și Trifinuc Valeriu, de la art. 164 alin. (2) lit. e) Cod penal, la prevederile art. 166 alin. (2) lit. d) Cod penal, Colegiul penal lărgit, *fără a se expune asupra corectitudinii/incorectitudinii reîncadrării și nemijlocit dacă faptele imputate inculpaților prin actul de învinuire întrunesc elementele infracțiunii de răpire sau de privare de libertate*, circumstanțe ce urmează a fi constatate nemijlocit de instanța de apel în urma analizei și aprecierii conform propriei convingeri, formate în urma examinării în ansamblu a probatoriului prezentat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, coroborându-l în mod obiectiv prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, observă necorespunderea acesteia rigorilor de drept procesual, or, recalificarea învinuirii în cazul din speță periclitizează predictibilitatea procesului penal.

La caz, recalificarea învinuirii inculpaților Falenciuc Veaceslav și Trifinuc Valeriu făcută de prima instanță, recalificare menținută de instanța de al doilea

grad de jurisdicție, depășește limita unei previzibilități. Or, atât inculpații Falenciuc Veaceslav și Trifinuc Valeriu cât și nemijlocit acuzatorul de stat, nu au prevăzut faptul dat și nici nu erau obligați să-l prevadă, fiind în drept să pledeze pe orice acuzație.

Iar având în vedere consecințele pe care le poate avea schimbarea încadrării juridice, legea de procedură penală prevede că în fața primei instanțe, această schimbare nu poate avea loc decât în anumite condiții, a căror îndeplinire constituie o garanție atât a dreptului la apărare al părților și, în primul rând, al inculpatului, cât și a procurorului de a susține acuzației înaintate, și în final soluționării corecte a cauzei.

În sensul dat, Colegiul notează și practica CEDO potrivit căreia acuzatul trebuie să fie informat în mod corespunzător și pe deplin cu privire la orice modificare a acuzației, inclusiv modificările care au legătură cu „cauza” acesteia, și trebuie să dispună de timpul și înlesnirile necesare pentru a reacționa la aceste modificări și pentru a-și organiza apărarea pe baza oricărei noi informații sau afirmații. (*cauza Mattoccia împotriva Italiei; cauza Bäckström și Andersson împotriva Suediei*)

Informațiile referitoare la acuzațiile aduse, inclusiv încadrarea juridică care ar putea fi reținută de instanță în materie, trebuie să fie furnizată fie înainte de proces, în actul de inculpare, fie cel puțin în cursul procesului, prin alte mijloace, precum extinderea formală sau implicită a acuzațiilor. Simpla menționare a posibilității teoretice ca instanța să ajungă la o concluzie diferită de cea a parchetului în ceea ce privește încadrarea infracțiunii este, în mod evident, insuficientă. (*cauza I.H. și alții împotriva Austriei*)

De aici reiese că obligația instanței este de a pune în discuția părților noua încadrare juridică a faptei, procurorul și părțile urmând să-și expună concluziile cu privire la necesitatea și la temeiurile schimbării încadrării juridice, însăși instanța fiind datoare să atragă atenția asupra consecințelor acestei schimbări și să explice drepturile inculpatului, și anume dreptul de a cere amânarea judecății, pentru a-și pregăti apărarea în raport cu noua încadrare.

Instanța, în cazul dat, urmează să se conducă de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și, în special de hotărârea din 12.04.2011 în cauza lui Andrian Constantin vs România, în care s-a susținut că schimbarea încadrării juridice, indiferent de elementul infracțiunii, fără a-l informa pe acuzat în mod detaliat cu privire la natura și cauza acuzației aduse împotriva sa, precum și privind dreptul său de a dispune de timpul și facilitățile necesare pregătirii apărării sale, se consideră ca o încălcare a art. 6 §1, §3 lit. a) și b) CEDO - dreptul la un proces echitabil.

Atât, Falenciuc Veaceslav cât și Trifinuc Valeriu, sunt în drept să-și formeze și să susțină o poziție de apărare, iar procurorul, în corespundere cu principiul contradictorialității, în caz de necesitate să-și reformuleze sau să aducă probe în susținerea învinuirii, cunoscând precis despre natura și cauza acuzației noi. Or, o

eventuală schimbare a învinuirii, din cauza altor motive decât intervenirea unor circumstanțe noi necunoscute organului de urmărire penală este periclitantă în raport cu dreptul la un proces echitabil, respectiv și cu dreptul la apărare.

6.2 Cu referire la recursurile ordinare declarate de către avocatul Marin Afanas în numele inculpaților și de către avocatul Crețu Radu Cezar în numele inculpatului Trifinuc Valeriu, în partea condamnării în baza art. 166 alin. (2) lit. d) Cod penal, Colegiul penal lărgit reține următoarele:

Aferent solicitărilor apărării de achitare a inculpaților Falenciuc Veaceslav și Trifinuc Valeriu, de învinuirile aduse în baza art. 166 alin. (2) lit. d) Cod penal, avocații Marin Afanas și Crețu Radu Cezar, formulează mai multe critici îndreptate împotriva soluției pronunțate, în acest sens consemnând că instanța de apel a menținut o încadrare juridică greșită, or în acțiunile inculpaților nu există fapta infracțiunii imputate și că instanța de apel a examinat în mod superficial cauza și și-a bazat concluziile pe presupuneri.

Aici, instanța de recurs relevă că sunt întemeiate și argumentele apărării, referitoare la faptul că reaprecierea probelor de către instanța de apel are un caracter defectuos, or, se constată o expunere unilaterală și nemotivată din partea instanței de apel asupra ansamblului de probe administrate în cadrul judecării cauzei, lipsind totodată analiza temeiurile invocate de părți prin prisma admiterii sau respingerii acestora, evitându-se expunerea motivată și suficientă asupra circumstanțelor pe care instanța de apel le-a pus la baza adoptării soluției pronunțate.

Instanța de apel s-a redus doar la argumentul că, deși inculpații Falenciuc Veaceslav cât și Trifinuc Valeriu și-au negat vinovăția în cele incriminate, vinovăția lor și-a găsit confirmare prin probatoriul administrat la caz, căruia în fapt instanța de apel nu i-a dat aprecierea corespunzătoare.

În acest context, decizia instanței de apel, care urma a fi pronunțată în cadrul continuării procesului de judecată în condițiile art. 413, 414 Cod de procedură penală, este una incompletă sub aspectul motivării, pentru a fi apreciată în final ca fiind pronunțată în urma examinării obiective și multilaterale a cauzei.

În contextul rigorilor prevăzute de art. 417 alin. (8) Cod de procedură penală, care stipulează că decizia instanței de apel trebuie să cuprindă motivele adoptării soluției date, instanța de apel nu și-a motivat soluția suficient de clar, or, se atestă utilizarea formulărilor generale, fără a fi elucidate toate circumstanțele esențiale ale cauzei și a oferi aprecierea concretă a fiecărei probe în parte conform art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală.

Relevant este de specificat în acest context că, hotărârea instanței de apel, potrivit art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă, printre altele, temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date, de fiind respectate în deplină măsură aceste prevederi legale.

Totodată constatările ne concrete ale instanței de apel în textul deciziei, privind înlăturarea unor versiuni ale apărării despre insuficiența probelor în dovedirea culpei inculpaților, trezesc mai multe semne de întrebare decât clarifică starea de fapt și de drept.

De asemenea decizia Curții de apel conține constatări și concluzii neargumentate privind respingerea versiunilor apărării, astfel lipsind expunerea instanței de apel asupra faptului de ce acestea sunt admise sau respinse, eventual, pentru a se contura concluzia de o analiză amplă a probelor examinate și a fi posibil incontestabil de a conchide că soluția adoptată este una justificată.

6.3 Totodată, referitor la învinuirea adusă inculpatului Falenciuc Veaceslav în săvârșirea infracțiunii de circulare ilegală a drogurilor fără scop de înstrăinare, instanța de recurs ordinar, în contextul criticilor abordate de avocatul Afanas Marin și a celor invocate de procuror în recursul ordinar declarat, și ținând cont de argumentele procurorului în orientarea instanței de apel, statuează că potrivit rechizitoriului, în partea sus menționată, inculpatului Falenciuc Veaceslav, i se impută comiterea infracțiunii prevăzute art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal, după indicii calificativi ai păstrării ilegale de plante, care conțin substanțe narcotice în proporții deosebit de mari fără scop de înstrăinare, de care prin sentința primei instanță a fost achitat, pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat, ca prin decizia sa instanța de apel, rejudecând cauza, să dispună reîncadrarea acțiunilor de care este învinuit, de la art. 217 alin. (4) lit. b) la art. 217 alin. (2) Cod penal, notând prezența proporțiilor mari, fiind liberat de pedeapsă în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspunderea penală.

Analizând descriptivul deciziei, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel pronunțând în privința lui Falenciuc Veaceslav sentința de condamnare, n-a dat deplină eficiență prevederilor art. 8, art. 385 și art. 389 Cod de procedură penală, nu a respectat întocmai aceste prevederi și a apreciat insuficient probele din dosarul penal, or, concluzia despre vinovăția persoanei nu poate fi bazată doar pe enumerarea probelor, analiza în coroborare și obiectivă a acestora, pentru a exclude orice presupuneri și dubii, prezența cărora se interpretează în favoarea inculpatului.

Totodată reîncadrând acțiunile inculpatului, Curtea de apel *n-a prezentat probe și motive argumentate care să demonstreze că fapta inculpatului întrunește elementele infracțiunii prevăzute la art. 217 alin. (2) Cod penal.*

Din textul deciziei nu se constată motivele care au stat la baza reîncadrării acțiunilor de circulație ilegală a substanțelor narcotice prin păstrarea și transportarea ilegală a substanțelor narcotice, de la alin. (4) la alin. (2), or simpla mențiune că "...consideră necesar de a le recalifica în baza alin. (2) Codul Penal..." sau că inculpatul Falenciuc Veaceslav "*n-a păstrat ilegal substanțele narcotice fără acop de vânzare, în proporții deosebit de mari*", se consideră insuficientă fără stabilirea proporțiilor și fără analiza coroborată a probelor.

Mai mult la pct. 79 a decizie instanței de apel s-a statuat "...Colegiul penal ajunge la concluzia că nu sunt probe care ar demonstra comiterea de către Falenciuc Veaceslav a infracțiunii prevăzute de art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal..." ca ulterior la pct. 80, în contradictoriu, să constate prezența „careva probe” în sens acuzatorial, și să concluzioneze, fără nominalizarea și analiza lor, asupra încadrării acțiunilor și vinovăției inculpatului Falenciuc Veaceslav, în baza art. 217 alin. (2) Cod penal.

Marcat a fost și faptul că instanța de apel, potrivit art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală, nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare, bazându-se exclusiv pe dosarul din prima instanță, în temeiul cărora fusese achitat în prima instanță, în asemenea situație, instanța de apel urmează să procedeze la o nouă audiere atât a inculpatului, cât și a anumitor martori ai acuzării solicitați de părți (hotărârile CtEDO în cauzele Popovici împotriva Moldovei din 27 noiembrie 2007, §72; Dănila împotriva României din 8 martie 2007, §62-63; Mischie împotriva României din 16 septembrie 2014, § 33, 35).

În speță, în instanța de apel, deși se constată, aferent acuzației de circulare ilegală a drogurilor fără scop de înstrăinare, audierea unor martori ai acuzării, declarațiile date de aceștia nu au fost trecute în textul deciziei și nu au fost coroborate cu cele declarate de ultimii în cadrul cercetării judecătorești în prima instanță, notându-se la general că martorii Cotruța Mihail și Prodan Adrian au "...susținut declarațiile sale date anterior". Invers s-a procedat în cazul martorilor Brigirici Eugen și Magdiuc Olga, ultimii nefiind audiați în instanța de apel, deși declarațiile acestora anterior, pe acest capăt de acuzare, au stat la baza emiterii unei sentințe de achitare, iar instanța de apel le-a preluat pentru pronunțarea unei soluții de condamnare.

6.4 În continuare, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel considerând dovedită vinovăția inculpaților Falenciuc Veaceslav și Trifinuc Valeriu de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 166 alin. (2) lit. d) Cod penal și condamnându-i în temeiul legii nominalizate, nu a respectat prescripțiile de drept în ce privește individualizarea pedepselor stabilite inculpaților.

Astfel, conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției. Una din chestiunile de drept pe care trebuie să le soluționeze instanța de apel este: dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just.

Sub acest aspect, motivele invocate de avocatul Crețu Radu Cezar, la pct. 5.3 al prezentei decizii, referitor la individualizarea pedepsei și modul de executare a acesteia, instanța de recurs le consideră întemeiate, deoarece instanța de apel nu a respectat criteriile generale de individualizare, ceea ce denotă ineficiența condamnării inculpaților Falenciuc Veaceslav și Trifinuc Valeriu, în baza art. 166 alin. (2) lit. d) Cod penal, la 4 (patru) ani închisoare, cu suspendarea executării pedepsei pe o perioadă de probațiune de 4 (patru) ani.

Așadar, instanța de apel casând sentința în latura penală, fără da o nouă

apreciere probelor cercetate de către instanța de fond, nu a ținut cont nici de regulile de individualizare a pedepsei și nu s-a expus argumentat asupra circumstanțelor care au fost puse la baza motivării de excludere a prevederilor art. 90 Cod penal.

La acest capitol, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel, ca circumstanțe agravante, în baza art. 77 Cod penal, în privința inculpaților, a reținut săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnat, astfel că la individualizarea pedepsei penale, instanța a conchis că inculpații au fost condamnați anterior și a exclus aplicarea art. 90 Cod penal în privința ambilor inculpați, deși potrivit materialelor cauzei numai Falenciuc Veaceslav a fost anterior judecat, Trifinuc Valeriu nefiind anterior condamnat și cercetat penal.

Astfel că la stabilirea pedepsei, instanța de apel nu a reținut în deplină măsură prevederile art. 75 Cod penal, care stipulează că persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în partea specială și în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a prezentului Cod. Astfel, persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, legală și individualizată corect, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și în limitele fixate în partea specială.

7. Rezumând cele indicate supra, Colegiul penal lărgit conchide că instanța de apel a pronunțat o hotărâre insuficient de motivată, or, rolul unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Motivarea hotărârii reprezintă un element de transparență a justiției inerent oricărui act jurisdicțional, iar hotărârea judecătorească este rezultatul unui proces logic de analiză științifică a pretențiilor deduse judecății, dispozițiilor legale incidente și probelor administrate în cauză în scopul aflării adevărului, urmare a unui raționament logic-juridic care se reflectă în motivarea acesteia.

În același context, Colegiul penal lărgit, statuează că potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal (Suominen c. Finlandei (2003) §37, Kuznetsov și alții c. Rusiei (2007) §85). De asemenea, în hotărârea CtEDO în cauza Helle împotriva Finlandei, 19 decembrie 1997, pct. 60, se reține că noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă care nu și-a motivat decizia, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară fie prin alt mod, să fi examinat totuși în mod real chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Astfel că la rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să dea

apreciere obiectivă probelor administrate în cauză, având în vedere prevederile art. 93, 95, 101 Cod de procedură penală, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel și, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Admite recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Călugăreanu Vitalie, de către avocatul Marin Afanas în numele inculpaților și de către avocatul Crețu Radu Cezar în numele inculpatului Trifinuc Valeriu, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2021, în cauza penală în privința lui *Falenciuc Veaceslav xxxxx* și *Trifinuc Valeriu xxxx* și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Falenciuc Veaceslav xxxx și *Trifinuc Valeriu xxx*, se eliberează imediat din penitenciar dacă nu execută arest preventiv sau pedeapsa cu închisoare, în baza altor hotărâri judecătorești.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată este pronunțată la **01 septembrie 2022**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Boico Victor

Diaconu Iurie

Catan Liliana

Guzun Ion